

DE DOOD IN EEN STRAAT

'De Aanslag' van Harry Mulisch, een ondertussen klassiek geworden roman uit de jaren 80, kreeg een stripversie. Een bewerking waarmee Milan Hulsing alle moois bevestigt dat na 'Stad van klei' over hem werd gezegd en geschreven.

TOON HORSTEN

'**S**tad van klei', de striproman die de Nederlandse tekenaar Milan Hulsing in 2011 publiceerde, was gebaseerd op een boek van de Egyptische schrijver Mohammed El Bisatie. Niet dat we al ooit van die man gehoord hadden, maar het resultaat was zéér geslaagd. Het was duidelijk geen poging om op de schouders van een beroemd schrijver te gaan staan, het ging Hulsing om diens verhaal. Die persoonlijke band met de verhaalstof (Hulsing woonde in Caïro toen hij de strip tekende) kwam de strip meer dan ten goede.

Als opvolger dacht Hulsing in de eerste plaats aan 'De vreemdeling' van Albert Camus, maar de rechthouder (de Franse uitgever Gallimard) zag dat niet zitten. Dat er al een stripversie van Jacques Ferrandez op stapel stond, en dat de Argentijnse tekenaar José Muñoz al aan een geïllustreerde versie werkte, zal wellicht niet geholpen hebben. Uitgeverij De Bezige Bij dirigeerde Hulsing vervolgens zachtjes in de richting van 'De Aanslag' van Harry Mulisch, een klassieker uit het eigen fonds. Dat is een gelukkige greep gebleken.

In die roman uit 1982 volgen we Anton Steenwijk. Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt zijn volledige familie bij wijze van represaillemaatregel vermoord door de Duitse bezetter. Dit na dat het verzet in hun straat een notoir collaborateur heeft neergeschoten. In de jaren en decennia na de oorlog probeert Steenwijk de ware toedracht van wat er tijdens die oorlogsnacht is gebeurd te achterhalen. Wie slachtoffer en wie dader is, blijkt uiteindelijk minder vanzelfsprekend dan hij aanvankelijk dacht.

Hulsing vertelt het verhaal in even zwierige als heldere lijntekeningen, in combinatie met een heel prominente inkleuring, die het verhaal als geheel een melancholische ondertoon geeft. Die inkleuring is veel meer dan decoratie, ze maakt echt deel uit van deze bewerking: ze bepaalt de sfeer van het verhaal, en helpt de chronologie van de feiten duidelijke te maken aan de lezer. Zelfs de tekstballonnen zijn ingekleurd. Bovendien is de druk voorbeeldig, en lijkt De Bezige Bij af te stappen van het waanidee dat stripromans beter verkopen als ze op een kleiner formaat (dat meer aanleunt bij de literaire roman) worden uitgebracht. 'De Aanslag' krijgt daarom het grotere formaat dat het verdient.

Hulsing kiest duidelijk en resoluut voor een bewerking van de roman, op de manier van een cineast. Hij decoupeert, maakt keuzes, en geeft aan alles een eigen interpretatie. Het verhaal dat in deze striproman verteld wordt blijft dat van Mulisch, maar Hulsing maakt er met nadruk zijn boek van.

Wanneer je dit boek dichtslaat, voel je onwillekeurig de drang om het oorspronkelijke boek nog eens open te slaan, om te kijken hoe Mulisch dat ook alweer geformuleerd had. En om de verfilming van Fons Rademakers opnieuw te bekijken, de

verfilming waar hij in 1987 een Oscar voor kreeg. Een goed boek verdraagt veel interpretaties en bewerkingen. En die van Hulsing, één van de meest getalenteerde Nederlandse stripmakers van zijn generatie, verdient in ieder geval alle lof.

HARRY MULISCH
& MILAN HULSING
'De aanslag', Oog&Blik/
De Bezige Bij, 176 blz., €24,90.